

5. februar 2021
Sagsnr.: 19/07139
Klagenummer.: 1002662

AFGØRELSE FRA MILJØ- OG FØDEVAREKLAGENÆVNET

STADFÆSTELSE i sag om afslag på lovliggørende dispensation til solcelleanlæg inden for fredning i Furesø Kommune

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 78, stk. 3.¹

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Fredningsnævnet for Københavns afgørelse af 21. november 2018 om afslag på lovliggørende dispensation til solcelleanlæg på matr.nr. F , Stavnsholt By, beliggende A1 , 3460 Birkerød, i Furesø Kommune.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet² og gebyrbekendtgørelsens § 2.³ Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. naturbeskyttelseslovens § 88, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 8 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

**MILJØ- OG
FØDEVAREKLAGENÆVNET**
Toldboden 2
8800 Viborg

Tlf. 72 40 56 00
CVR-nr. 37795526
EAN-nr. 5798000026070
nh@naevneneshus.dk
www.naevneneshus.dk

¹ Lovbekendtgørelse nr. 240 af 13. marts 2019 om naturbeskyttelse med senere ændringer.

² Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

³ Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Afgørelsen er den 12. december 2018 påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af ejendommens ejer, der er repræsenteret af advokat.

Klager har navnlig anført, at

- solcelleanlægget ikke strider mod fredningens formål,
- der efter praksis er lempeligere dispensationsadgang til projekter til fremme af vedvarende energi,
- det er muligt at stille vilkår om afskærmende beplantning, og at
- krav om flytning af solcelleanlægget er uproportionalt.

Klagepunkterne er nærmere uddybet i afsnit 2.3.

2. Sagens oplysninger

2.1 Ejendommen

Ejendommen ligger i landzone og afgrænses mod vest af A2 , hvor indsynet til ejendommen er sløret af beplantning med høje træer, og mod syd af A3 , hvor arealet fra beboelsesbygningerne og ud til vejen er mere åbent med spredt beplantning af varierende højde. Det omgivende landskab er relativt åbent med spredt bebyggelse og mange levende hegn.

Ejendommen er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 25. oktober 2016 om fredning af Stavnsholtkilen, Stavnsholt Overdrev og Hestkøbgård i Rudersdal Kommune og Furesø Kommune. Fredningens formål er blandt andet at bevare og forbedre de landskabelige, biologiske og kulturhistoriske værdier i det fredede område, med særlig vægt på at bevare og forbedre de værdier, der knytter sig til det relativt ubebyggede og åbne landskab mellem Farum og Birkerød, herunder at modvirke at udsigten mod Furesøen begrænses yderligere af bebyggelse og beplantning mv.⁴

2.2 Den påklagede afgørelse

Fredningsnævnet for København har den 21. november 2018 meddelt klager afslag på ansøgning om lovliggørende dispensation til et opstillet solcelleanlæg syd for ejendommens beboelsesbygninger på A1 , 3460 Birkerød.

Det fremgår af ansøgningen, at klager i 2012 etablerede ny varmforsyning på ejendommen i form af et varmepumpeanlæg tilknyttet jordvarme samt et jordbaseret solcelleanlæg på cirka 40 m² og med en højde på cirka 3 m. Den 20. august 2012 ansøgte entreprenøren på klagers vegne om tilladelse

⁴ Fredningsnævnet for København traf afgørelse i sagen den 29. januar 2010, og afgørelsen blev stadfæstet med mindre korrektioner.

til etablering af jordvarmeanlægget, og Furesø Kommune meddelte byggetilladelse hertil den 28. august 2012. Entreprenøren ansøgte ikke om landzonetilladelse eller dispensation fra fredningsbestemmelserne til etablering af solcelleanlægget.

Det fremgår endvidere, at klager i vinteren 2017/2018 fjernede bevoksning på ejendommen, som bestod af 10 – 15 meter høje rødgraner. Indtil de blev fjernet, havde rødgranerne dækket indsynet fra den nærliggende vej til solcelleanlægget. Arealet foran solcelleanlægget blev i foråret 2018 gentilplantet med blandet løvskov.

Den 14. marts 2018 fremsendte Furesø Kommune et varsel om påbud om lovliggørelse af solcelleanlægget til klager. Efter at have modtaget påbudsvarslet søgte klager den 23. maj 2018 om landzonetilladelse samt dispensation fra fredningen til opstilling af solcelleanlægget.

Ved videresendelsen af ansøgningen til fredningsnævnet den 9. august 2018 udtalte Furesø Kommune, at solcelleanlægget er placeret uden direkte tilknytning til ejendommens bygninger, er delvist synlig ud mod det åbne land og derfor i nogen grad påvirker landskabsværdierne. Endvidere anførte kommunen, at afskærmende beplantning vil være i strid med fredningsbestemmelsernes § 6. På denne baggrund var det kommunens opfattelse, at solcelleanlægget bør placeres bag en jordvold, som ligger mellem anlægget og ejendommens bygninger og tættere på ejendommens bygninger, så det ikke fremstår synligt udefra, og så der ikke sker spredning af byggeri og anlæg ud i det omgivende landskab.

Fredningsnævnet har ved afgørelsen lagt vægt på, at solcelleanlægget med sin nuværende placering, uden tilknytning til ejendommens bygninger, strider mod fredningens formål om at bevare og forbedre de landskabelige, biologiske og kulturhistoriske værdier, med særlig vægt på at bevare og forbedre de værdier, der knytter sig til det relativt ubebyggede og åbne landskab mellem Farum og Birkerød. Videre har fredningsnævnet lagt vægt på, at retshåndhævelsessensyn generelt taler imod at meddele dispensation til anlæg, der er etableret uden forudgående ansøgning om dispensation.

2.3 Klagens indhold

Ud over klagen er der klager på baggrund af Furesø Kommunes bemærkninger i fremsendelsesbrevet af den 9. august 2018 i brev af 20. november 2018 fremkommet med yderligere bemærkninger til ansøgningen.

Klager har anført, at et solcelleanlæg ikke er omfattet af fredningsbestemmelsernes § 4, som vedrører ”ny bebyggelse, skure, boder, jagthytter og lignende.” Klager antager derfor, at det er fredningsnævnets opfattelse, at solcelleanlægget er omfattet af § 5 om tekniske anlæg, uanset at solcelleanlæg, i modsætning til f.eks. vindmøller, ikke er nævnt i bestemmelsen.

Klager har anført, at der er tale om et mindre solcelleanlæg på 40 m², som fremstår med matte, sorte solceller, der er placeret på en eksisterende jordvold med beplantning, og som inden længe igen vil være fuldstændig skjult fra omgivelserne af beplantning. Solcelleanlægget påvirker derfor ikke de landskabelig værdier i nævneværdig grad, hvorfor solcelleanlægget ikke er i strid med fredningens formål.

Derudover har klager anført, at gentilplantning er tilladt på klagers ejendom i henhold til fredningsbestemmelsernes § 6. Klager har gentilplantet arealet ud til vejen, hvor de eksisterende træer blev fældet som led i almindelig pleje, og inden for en periode på maksimalt fem år, vil beplantningen igen skærme for solcelleanlægget hele året. En lovliggørende dispensation til solcelleanlægget kan meddeles på vilkår om afskærmende beplantning, hvilket bør inddrages i vurderingen.

Endvidere har klager anført, at den samfundsmæssige interesse i at fremme vedvarende energi bør føre til, at der anlægges en lempeligere vurdering af spørgsmålet om dispensation, hvilket fredningsnævnet tilsyneladende ikke har inddraget i afgørelsen.

Klager har desuden anført, at solcelleanlægget er placeret 25,5 m fra ejendommens eksisterende bygninger, hvilket alene er 5,5 m længere væk end accepteret i praksis for så vidt angår fritstående anlæg ved administration af landzonereglerne som værende ”i umiddelbar nærhed til eksisterende bebyggelse.” Klagers solcelleanlæg er placeret på en eksisterende jordvold og er dermed ikke fritstående, og placeringen af solcelleanlægget bør ikke alene føre til, at dispensation fra fredningen nægtes.

Videre har klager anført, at solcelleanlægget er placeret på jordvolden, da forhøjningen giver solcelleanlægget en bedre opfangelse af solstråler. En fritstående placering tættere på bygningerne vil give en mindre produktion af vedvarende energi. Et krav om flytningen af anlægget vil dermed være uproportional henset til udgifterne forbundet med at flytte anlægget en meget kort afstand, og flytningens betydning for energiproduktionen.

Endeligt har klager anført, at det i henhold til praksis og de konkrete forhold er sandsynligt, at klager havde fået dispensation til solcelleanlægget, såfremt klager havde ansøgt herom inden etableringen. Der er derfor ikke retshåndhævelsessenssyn der taler imod, at klager nu meddeles lovliggørende dispensation til solcelleanlægget.

2.4 Fredningsnævnet for Københavns bemærkninger til klagen

Fredningsnævnet for København har den 21. marts 2019 bemærket til klagen, at der ikke har været lagt vægt på omstændigheder vedrørende afskærmende beplantning i afgørelsen.

3. Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger og afgørelse

3.1 Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger

Det følger af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, at fredningsnævnet kan dispensere fra bestemmelserne i en fredning, når det ansøgte ikke er i strid med fredningens formål. Videregående afvigelser fra en fredning end nævnt i stk. 1, og hel eller delvis ophævelse af en fredning kan, jf. stk. 5, kun foretages efter reglerne om gennemførelse af fredninger.

Det fremgår af Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 25. oktober 2016 om fredning af Stavnsholtkilen, Stavnsholt Overdrev og Hestkøbgård i Rundersdal Kommune og Furesø Kommune, at fredningens formål er:

”§ 1. fredningens formål.

Det er fredningens hovedformål at bevare og forbedre de landskabelige, biologiske og kulturhistoriske værdier, med særlig vægt på at bevare og forbedre de værdier, der knytter sig til det relativt ubebyggede og åbne landskab mellem Farum og Birkerød, herunder at modvirke at udsigten mod Furesøen begrænses yderligere af bebyggelse og beplantning mv.

...

Til opfyldelse af formålet blev adgangen til opførelse af bebyggelse, boliger og havearealer mv., etablering af tekniske anlæg og veje samt beplantning og hegning begrænset i fredningens §§ 4 – 6, hvoraf det blandt andet fremgår:

§ 4. Bebyggelse, boliger og havearealer mv.

Der må ikke opføres ny bebyggelse, skure, boder, jagthytter og lignende eller opstilles campingvogne og andre let flytbare indretninger.

...

Havearealer som angivet på fredningskortet kan bevares i deres nuværende omfang og kan benyttes og dyrkes som hidtil. Nye hegn omkring huse og havearealer skal enten holdes i jordfarver eller anlægges som trådhegn eller levende hegn.

...

§ 5. Tekniske anlæg og veje mv.

Der må ikke etableres andre faste konstruktioner og anlæg. Der må således ikke opsættes vindmøller og master, herunder mobilmaster, eller lignende. Der må heller ikke etableres oplags- og lossepladser. Der må ikke anlægges golfbaner, sportspladser, motorbaner, skydebaner mv. Der må ikke etableres ny terrænbelysning omkring baner og anlæg. Der må ikke etableres helikopterlandingspladser.

...

§ 6. Landbrugsmæssig drift, beplantning og hegning mv.

Den landbrugsmæssige drift kan fortsætte som hidtil, og der må foretages sædvanlige driftsomlægninger.

Der må ikke ske nytplantning med træer eller buske, herunder juletræer, pyntegrønt, og der må ikke etableres nye læhegn.

...”

Et solcelleanlæg er efter Miljø- og Fødevareklagenævnets opfattelse et teknisk anlæg, der er omfattet af forbuddet i fredningsbestemmelsernes § 5, hvorfor etableringen af solcelleanlægget kræver dispensation.

Spørgsmål om, hvorvidt der bør meddeles tilladelse til forhold, der allerede er etableret, skal som udgangspunkt behandles, som om der forudgående var søgt om tilladelse til det pågældende forhold.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder ikke grundlag for at tilsidesætte Fredningsnævnet for Københavns afslag på lovliggørende dispensation som følge af, at solcelleanlægget er etableret i strid med fredningens formål.

Ved vurderingen har Miljø- og Fødevareklagenævnet lagt vægt på, at der i fredningens hovedformål er lagt særlig vægt på at bevare og forbedre de værdier, der knytter sig til områdets relativt ubebyggede og åbne landskab. Nævnet finder ikke grundlag for at tilsidesætte fredningsnævnets vurdering af, at det etablerede solcelleanlæg med sin markante fysiske fremtræden og fritstående placering, strider mod fredningens formål.

Etableringen af solcelleanlægget på dets nuværende placering udgør dermed en sådan videregående afvigelse fra fredningen, at en tilladelse hertil vil kræve enten en hel eller delvis ophævelse af fredningen, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 5.

3.2 Gebyr

Som følge af afgørelsen tilbagebetales det indbetalte klagegebyr ikke, jf. gebyrbekendtgørelsens § 2.

3.3 Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Fredningsnævnet for Københavns afgørelse af 21. november 2018 om afslag på lovliggørende dispensation til solcelleanlæg på matr.nr. F , Stavnsholt By, beliggende A1 , 3460 Birkerød, i Furesø Kommune.